

STRATEGIE 2022-2025

KNHM
foundation

Werkgroep Strategische Agenda

14 maart 2022

Inhoud

I.	Visie, missie en focus KNHM foundation strategieperiode 2022 - 2025	2
	<i>Visie</i> Bewonersinitiatieven zijn essentieel voor een vitale samenleving	2
	<i>Missie</i> KNHM foundation versterkt bewonersinitiatieven	2
	Uitgangspunten.....	2
II.	Focusgebieden 2022 - 2025	3
III.	Speerpunten 2022 - 2025	3
	Bijlage I. Impactdoelen en propositie per focusgebied	9
	Focus I. Aanmoedigen nieuwe bewonersinitiatieven.....	9
	Focus II. Versterken fysieke plekken voor ontmoeting.....	10
	Focus III Versterken welzijns- en woonvoorzieningen.....	12
	Focus IV Versterken gelijkwaardige positie van bewonersinitiatieven	13
	Bijlage II. Middelen en acties per focusgebied	14

I. Visie, missie en focus KNHM foundation strategieperiode 2022 - 2025

Visie Bewonersinitiatieven zijn essentieel voor een vitale samenleving

De beste oplossingen voor uitdagingen in wijken, buurten en dorpen worden gevonden door en met actieve bewoners. Zij kennen immers de buurt en haar bewoners en weten wat nodig is en wat werkt.

KNHM foundation vindt het belangrijk dat bewoners meer ruimte krijgen voor eigen initiatief in hun directe leefomgeving. En gelijkwaardig aan andere actoren in het maatschappelijk veld worden behandeld. Kleine bewonersinitiatieven zijn vaak de opstap naar een volgend of groter initiatief. Door samen te doen, te praten en te beslissen over lokale vraagstukken, wordt de verbinding en solidariteit tussen bewoners groter, wat leidt tot sterkere gemeenschappen die verantwoordelijkheid nemen voor de buurt en elkaar. Bewonersinitiatieven zijn daarmee essentieel voor een vitale samenleving.

Missie KNHM foundation versterkt bewonersinitiatieven

Bewonersinitiatieven kunnen veel zelf, maar missen soms kennis, ervaring, netwerk of positie, waardoor hun plannen niet (volledig) worden gerealiseerd. Vanuit KNHM foundation moedigen we bewonersinitiatieven aan en versterken we hen met onze kennis, ervaring, netwerk en financiering om hun plannen te realiseren, zodat zij succesvol(ler) kunnen zijn. Zo werken we aan sterke gemeenschappen en een vitaler Nederland.

Uitgangspunten

KNHM foundation ondersteunt al jarenlang bewonersinitiatieven die zich inzetten voor hun eigen (fysieke) leefomgeving en heeft hierin veel ervaring en expertise opgebouwd. We steunen in de basis alle bewonersinitiatieven in Nederland. In elke buurt, wijk of stad. Typisch voor de KNHM werkwijze zijn de volgende uitgangspunten:

- We werken met bevlogen en deskundige vrijwilligers;
- Arcadis is DE partner van KNHM foundation;
- Lokale en regionale netwerken zijn cruciaal voor de verbinding met lokale bewonersinitiatieven;
- De landelijke kennis- en infrastructuur vormt ons uithangbord;
- We hebben in onze werkwijze oog voor hoe initiatieven iedereen mee laten doen (people en participatie), de omgang van de initiatieven met de aarde en het gebruik van energie (planet) en de wijze waarop initiatieven werken aan duurzame positieve impact (prosperity).

We hebben de ambitie om zoveel mogelijk impact te realiseren op het bijdragen aan sterke gemeenschappen. Daarvoor is focus nodig.

II. Focusgebieden 2022 - 2025

Onze kennis en ervaring van de fysieke leefomgeving, gecombineerd met sociaal maatschappelijke ontwikkelingen die Nederland de komende jaren kan verwachten en de behoeftes van initiatieven hebben geleid tot vier focusgebieden voor deze strategie-periode. We hebben deze selectie gemaakt na veel gesprekken met onze vrijwilligers, onze bureau-collega's, Arcadianen het bestuur. Per focusgebied hebben we de beoogde doelen (impactdoelen) bepaald die we in de strategie-periode willen realiseren (zie bijlage I).

I. Aanmoedigen nieuwe bewonersinitiatieven

Iedere buurt en wijk verdient een sterke gemeenschap. De eerste stap daar naartoe is een bewonersinitiatief. We moedigen eigen initiatieven van bewoners in buurten en wijken met minder sterke gemeenschappen extra aan, in de verwachting dat er daarna nieuwe of grotere initiatieven ontstaan. In deze strategieperiode geven we extra aandacht aan deze nieuwe bewonersinitiatieven door speciale groepsgewijze programma's en zoeken van vrijwilligers, Arcadianen en partners met toegang tot deze buurten en dorpen.

II. Versterken fysieke plekken voor ontmoeting

Uit onderzoek blijft dat fysieke plekken voor ontmoeting (gebouwen en buitenruimtes), in belangrijke mate bijdragen aan sterke gemeenschappen. Ze nemen een centrale plek in de buurt of wijk in waar mensen samenkomen, elkaar (beter) leren kennen, voor elkaar klaar staan en van waaruit nieuwe initiatieven kunnen ontstaan. We geven in deze strategie-periode extra aandacht aan deze initiatieven met één op één advies, kennis en verstrekken van leningen.

III Versterken welzijn- en woon(-zorg) voorzieningen

Met name in kleine kernen, maar ook in stadswijken zien we bewoners steeds vaker initiatief nemen om maat-oplossingen te organiseren op het gebied van welzijn, zorg en (samen) wonen zodat iedereen in het dorp of de wijk kan blijven wonen. Als woonvoorzieningen voor en door bewoners worden gerealiseerd, dan behoud je sterke gemeenschappen, waar voor iedereen een plek is. In deze strategie-periode geven we extra aandacht aan investeringen in tijd en geld in deze initiatieven.

IV Versterken gelijkwaardige positie van bewonersinitiatieven

Het speelveld van bewonersinitiatieven is sterk in ontwikkeling. Bewoners zijn steeds beter in staat om hun plannen te realiseren. Het aantal organisaties die daarbij met geld en kennis ondersteunen groeit. Tegelijk zien wij een kloof tussen bewoners en formele instanties, waardoor bewonersinitiatieven soms moeizaam tot stand komen of het lukt initiatieven niet om zich duurzaam kunnen ontwikkelen. We gaan in deze strategie-periode in onze communicatie actief onze kennis, ervaringen en goede voorbeelden delen en nemen opiniërend standpunten in.

III. Speerpunten 2022 - 2025

Om succesvol te zijn in onze focusgebieden hebben we voor de komende strategieperiode de belangrijkste speerpunten via twee benaderingen vastgesteld. Per focusgebied hebben we een Theory of Change ontwikkeld (input van KNHM, activiteiten, uitkomsten, effecten en uiteindelijke

impact). Uit deze TOC's hebben we afgeleid welke middelen en acties nodig zijn om de doelen als KNHM te kunnen realiseren (zie bijlage I voor de uitgebreide overzichten per focusgebied en bijlage II met middelen en acties per focusgebied). Daarnaast hebben we speerpunten bepaald waarmee we ons eigen functioneren als KNHM foundation verbeteren.

1. KNHM foundation is vindbaar voor initiatieven, vrijwilligers en stakeholders
2. KNHM foundation is aantrekkelijk voor vrijwillige adviseurs en Arcadianen
3. KNHM foundation en Arcadis versterken hun unieke samenwerking
4. KNHM foundation investeert in versterken netwerkfunctie en rol als kennispartner
5. KNHM foundation bouwt aan partnerschappen en het schalen van Participaties
6. Het bureau van KNHM werkt aan doel- en impactgericht werken

Uitwerking speerpunten

Speerpunt 1. KNHM foundation is vindbaar voor initiatieven, vrijwilligers en stakeholders

Om beter vindbaar te zijn voor initiatieven, vrijwilligers, stakeholders en voor Arcadis medewerkers werken we aan een scherpere positionering en profilering van KNHM, specifiek op de vier focusgebieden. Zoals bijvoorbeeld meer vindbaar zijn als KNHM door initiatieven in sociaal economisch zwakkere wijken (focusgebied 1).

Profiel KNHM foundation: KNHM foundation staat bekend als een onafhankelijke kennis- en netwerkorganisatie met veel bevoegen en deskundige vrijwillige adviseurs die bewonersinitiatieven aanmoedigen en versterken en Arcadis expertise (gratis) inzetten als dat nodig/wenselijk is. We zijn sterk als het gaat om initiatieven en projecten in de fysieke leefomgeving die (op termijn) bijdragen aan sterke gemeenschappen. In onze communicatie en publicaties vertellen we consequent hoe deze kenmerken van onze aanpak leiden tot het succes (impact) van de initiatieven die we begeleiden.

Positionering KNHM foundation: KNHM wordt geassocieerd met de volgende waarden:

- Persoonlijk en dichtbij
- Gelijkwaardig
- Onafhankelijk
- Deskundig

Bewonersinitiatieven kiezen voor KNHM foundation omdat zij een voorkeur hebben voor het werken met bevoegen en deskundige vrijwillige adviseurs die een persoonlijke band opbouwen met het initiatief en eenvoudig hun netwerk, kennis en expertise van Arcadis kunnen inzetten. Nodig:

- We ontwikkelen een aansprekende en begrijpelijke 'Story KNHM' (wordt aan gewerkt met Storydiggers)
- We verbeteren onze marketing- en communicatiestrategie. Algemeen en per focusgebied. Verhaal, tagline, eventueel nieuwe naam. Inhuur externe expertise.
 - Herhalen meting naamsbekendheid KNHM foundation (vergelijken met 0-meting enkele jaren geleden)
 - We versterken de externe communicatie door het opstellen van een marketing- en communicatieplan en ontwikkelen van diverse uitingen
 - Onderzoek naar en besluitvorming over een betere -beter begrepen- naam.
- We versterken de communicatiefunctie binnen bureau op basis van communicatiestrategie- en plan en werken aan vergroten effectiviteit

Speerpunt 2: KNHM foundation is aantrekkelijk voor vrijwillige adviseurs en Arcadianen

Het is allemaal mensenwerk wat we doen. Onze vrijwillige adviseurs en de Arcadianen brengen enthousiasme, waardering, kennis en netwerk bij de bewonersinitiatieven en mede door hun lokale en regionale netwerken zijn we als KNHM zichtbaar en vindbaar voor initiatieven.

- Huidige en toekomstige adviseurs en Arcadianen ervaren dat zij een zinvolle bijdrage leveren (maatschappelijk rendement van hun inspanning), gewaardeerd worden, plezier hebben bij KNHM foundation en een actieve inbreng kunnen hebben. *Betrokkenheid* bij initiatieven en bij KNHM foundation is groot.
- Mensen van heel *diverse* achtergronden en ervaring voelen zich thuis bij KNHM. We bevorderen actief dat KNHM een plek is en wordt voor jongeren, werkenden, gepensioneerden, mensen met hele diverse expertises (van communicatie tot vastgoed en burgerplanvorming) en mensen met verschillende achtergronden.
- Voor (potentiële) adviseurs moet het duidelijk en aantrekkelijk zijn wat zij bij KNHM foundation kunnen vinden.
 - We zoeken KNHM vrijwilligers die zingeving vinden in het vinden en begeleiden van initiatieven in het algemeen of specifieke werkzaamheden binnen de focusgebieden;
 - We ontwikkelen en trainen onze vrijwilligers door middel van opleiding en in de praktijk: Onboarding
 - Adviestools
 - Workshops
 - We inspireren en waarderen onze vrijwilligers door onze fysieke en digitale bijeenkomsten, persoonlijke benadering en clubgevoel.
 - We stimuleren actief dat onze vrijwilligers hun eigen netwerk (lokaal, regionaal en landelijk) en kennis uitbreiden.
 - Vrijwilligers worden regelmatig gevraagd op basis van hun eigen expertise en netwerk om aan een landelijke of regionale werkgroep bij te dragen.
- We maken duidelijk wat we vragen van vrijwillige adviseurs en Arcadianen:
 - Passie voor en/of affiniteit met bewonersinitiatieven die zelf werken aan hun eigen leefomgeving
 - Inzet van expertise en netwerk voor het begeleiden en het vinden van initiatieven. Iedereen is ambassadeur.
 - We zoeken actief naar vrijwilligers met specifieke expertise/rollen per focusgebied; zodat we een gedifferentieerd aanbod van vrijwilligers hebben voor onze initiatieven.
 - Meebouwen aan provinciale teams en/of landelijke teams van KNHM foundation; opleidingen, regionale/landelijke events
 - Actieve betrokkenheid bij interne en externe netwerken van KNH
 - We zoeken actief naar vrijwilligers met specifieke expertise/rollen per focusgebied; zodat we een gedifferentieerd aanbod van vrijwilligers hebben voor onze initiatieven.
- We onderhouden actiever contact met de huidige en oud-vrijwilligers en Arcadianen en stimuleren dat zij ambassadeurs van KNHM foundation zijn en blijven. We vergroten het deel van de vrijwilligers uit de provinciale teams dat beschikt over een sterk bestuurlijk en maatschappelijk netwerk of dat wil ontwikkelen. We benutten die kracht bewuster om initiatieven beter de weg naar KNHM foundation te laten vinden

Speerpunt 3: KNHM foundation en Arcadis versterken hun unieke samenwerking

KNHM en Arcadis hebben een unieke samenwerking die gericht is op het realiseren van sociale impact. Arcadis is de kernpartner van KNHM foundation. Deze samenwerking wordt herijkt, versterkt en uitgebreid waar mogelijk; en afgebouwd waar nodig. De samenwerkingsdoelen en relaties worden vertaald in meerjarige samenwerkingsafspraken.

- KNHM foundation is een opbouwend kritische aandeelhouder van Arcadis NV die het Arcadis leiderschap aanspreekt op haar rol in de samenleving.
- Wat KNHM foundation doet en wat zij kan betekenen voor Arcadis medewerkers maken we veel actiever bekend bij de Arcadis medewerkers, The Young Part en de Vereniging van Gepensioneerde Arcadianen in Nederland. We maken het eenvoudig om op de hoogte te blijven en aan te melden voor activiteiten van KNHM. Nieuwe Arcadis medewerkers maken kennis met KNHM foundation en het MVO programma.
- We vergroten het aantal Arcadis medewerkers dat vrijwilliger is bij KNHM foundation. We houden jaarlijks een actie om Arcadis collega's te werven als vrijwilligers bij KNHM. Zowel bij de KNHM regio's, als bij Arcadis stimuleren we dat er meer Arcadianen en meer diverse inzet van Arcadianen die adviseren in bewonersprojecten komt (putten uit meer disciplines vanuit verschillende adviesgroepen).
- Met het gezamenlijke MVO programma Arcadis en KNHM foundation dragen we onder meer bij aan de vier focusgebieden van KNHM foundation. Daarbij hebben we oog voor de gezamenlijke geschiedenis (erfgoed bewaken) en de actuele missies en rollen van Arcadis NL en KNHM foundation:
 - Kennis ontwikkelen en ontsluiten ten behoeve van bewonersinitiatieven;
 - Samenwerken aan ondersteuning bewonersinitiatieven bij omgevingsmanagement/nieuwe omgevingswet en burgerplanvorming;
 - Kennis en ervaringen in community development door bewonersinitiatieven actief uitdragen
 - We publiceren een keer per (twee) jaar een whitepaper over de stand van de leefomgeving op basis van het perspectief en de ervaringen van Arcadis (grotere projecten) en van KNHM (bewonersinitiatieven);
 - Ontwikkelen en/of organiseren van gezamenlijke programma's (Vergroen en Verzoen je straat/buurt); werken aan specifieke kennistools;
 - Hands-on inzet op campagnes, events e.d.;
 - Benutten kansen SROI inzet Arcadis in KNHM projecten.
- KNHM foundation en Arcadis leren van elkaar. Bijv. rond community management (expertisegebied KNHM), verduurzamen van ontmoetingsplekken (expertise gebied Arcadis).
- KNHM foundation stelt haar kennis, netwerk en expertise beschikbaar aan Arcadis NV binnen bestaande programma's als Local Sparks en kan bijdragen aan het opleiden en/of begeleiden van (nieuwe) Arcadianen wereldwijd in ondersteunen van lokale gemeenschappen.

Speerpunt 4: KNHM foundation investeert in versterking netwerkfunctie en rol als kennispartner

Netwerk

- Het interne netwerk van KNHM foundation is eenvoudig toegankelijk en gebruiksvriendelijk. We verbeteren dat met makkelijke digitale tools. Daarmee kunnen mensen, hun expertise en bepaalde kennistools/projecten snel worden gevonden.
- We versterken ons relatiemanagement. We stroomlijnen bestaande systemen met contactgegevens. We verbeteren de nazorg van projecten die zijn afgerond; behouden oud-adviseurs, ondersteunde initiatieven. ex-bestuurders en oud-Arcadianen als ambassadeur.
- Via onze eigen netwerken en netwerken van partners (contacten WDHS!festival, Ella Vogelaar Academie, Collectieve Kracht, VNG) bereiken we zoveel mogelijk bestaande en nieuwe initiatieven.

Kennis

- Voor nieuwe/startende initiatieven ontwikkelen we een basis set van kennisbrieven en -tools die we vooral groepsgewijs en digitaal aanbieden; praktisch. We houden deze informatie up-to-date (focusgebied IO)
- Voor focusgebieden II en III werken we aan:
 - Ontwikkelen specifieke kennis en tools voor adviseurs en bewonersinitiatieven
 - Zo nodig ontwikkelen van gerichte programma's/aanpakken
 - Opleiden van adviseurs.
- We investeren in kennisontwikkeling op relevante thema's zoals:
 - Omgevingswet/burgerplanvorming
 - Samenwerking met gemeente
 - Duurzaamheid
 - Sociale inclusie
 - Financiering
 - Governance
 - Impactmeting van initiatieven.

Speerpunt 5: KNHM foundation bouwt aan bestaande/nieuwe partnerschappen en het schalen van Participaties

Partnerschappen

We bouwen verder aan een netwerk van bestaande of nieuwe partnerschappen die diensten kunnen aanbieden aan onze doelgroep die wij zelf niet kunnen bieden en die kunnen zorgen voor meer impact en vice versa. Daarbij zoeken we partners die goed aansluiten bij focusgebieden I, II en III. Aantrekkelijke partners zijn partners die gespecialiseerde kennis inbrengen (naast Arcadis bijv. Dirkzwager); toegang tot bepaalde netwerken of groepen van initiatieven hebben (Fonds Franciscus/Kansfonds, Lansco, Cooplink, NLZVE, LSA Bewoners) en met wie we een gezamenlijk doel hebben; gemeenten, corporaties; organisaties met financiële of andere middelen die willen investeren en/of bepaalde innovaties mogelijk kunnen maken: VSB fonds, andere fondsen, Triodos Bank, Social Enterprise NL enz.

We werken in verschillende constellaties samen met andere partners en netwerken van bewonersinitiatieven gericht op het versterken van de positie van bewonersinitiatieven zelf en het weghalen van barrières voor het realiseren van een gelijkwaardige positie van bewonersinitiatieven (focusgebied IV).

Schalen van Participaties:

- Financiële armslag vergroten zodat een verdubbeling van Participaties mogelijk is, mits daarvoor voldoende gekwalificeerde bewonersprojecten beschikbaar zijn.
- Versterken van de rol van KNHM adviseurs in participatie-projecten. Uitbouwen van de langjarige betrokkenheid van KNHM bij de projecten met adviseurs. De risico-reductie die dit unieke voordeel meebrengt, benutten om gunstiger voorwaarden van andere financiers te bedingen.
- Naast VSB-fonds zoeken naar een of twee extra financierende partners (evt. per focusgebied II en III) en partners die instroom van initiatieven kunnen vergroten en/of ontwikkelkosten kunnen dekken
- Verbeteren van de besturing van Participaties van strategische tot meer operationeel/administratief niveau voor meer grip en standaardisatie..

Speerpunt 6: Het bureau van KNHM werkt aan doel- en impactgericht werken

(In)richtingsprincipes bureau KNHM (en organisatie):

- Focusgebieden en speerpunten zijn leidend binnen KNHM bureau: per focusgebied/speerpunt vaststellen van bureau-capaciteit (fte's en competenties), benodigde financiële en andere middelen.

Trekkers focusgebieden zijn integraal verantwoordelijk voor realiseren impactdoelen, inclusief werven van samenwerkingspartners en eventuele derde geldstromen en invulling van de samenwerking met Arcadis. Bestaande programma Kern met Pit valt grotendeels samen met Focusgebied I. Bestaande programma's KNHM Advies en KNHM Participaties vallen grotendeels samen met focusgebieden II en III.

- Talenten, interesses en passies van medewerkers beter en gericht benutten; we verdiepen op persoonlijke drijfveren, competenties en teamrollen (bijv. Belbin).
- Impact en doelgericht werken: monitoren van onze impact en rendement op gezamenlijke inzet (bureau, vrijwilligers, Arcadis medewerkers).
 - Ontwikkelen en benutten van een eenvoudig dashboard met belangrijkste speerpunten en doelen te gebruiken door bureau en bestuur (strategisch)
 - Jaarlijkse dialoog met focusgroep van bestuurs- en bureauleden, vrijwilligers, Arcadismedewerkers (en enkele initiatiefnemers): terug- en vooruitkijken op beoogde impact (sterke gemeenschappen), , evaluatie strategie en bijstellen strategie op basis van veranderingen in onze omgeving.
 - Over drie jaar (2024) uit laten voeren van onderzoek naar impact KNHM strategie op sterke gemeenschappen en rendement van onze inspanningen. Nog bepalen of recent verricht onderzoek naar programma Participaties en Advies voldoende is om als 0-meting te fungeren of aparte 0-meting nodig is.
- Versterken ontwikkel-, leer- en adaptief vermogen van het bureau. Onder meer invoeren intervisie/supervisie, persoonlijke ontwikkeldoelen (conform nieuwe Growth Performance en Succceed aanpak), geven en ontvangen van feedback, stages/uitwisseling en invoering van bureaudagen (8 – 10 per jaar) voor gehele team.
- Alle medewerkers zijn actief (inzetbaar) op meer focusgebieden en/of speerpunten. We zijn een kleine organisatie waarin flexibiliteit belangrijk is rekening houdend met diverse piekmomenten in workload over het jaar heen.

Herijken van benodigde kennis, competenties en rollen in onze vaste bureauformatie. Denk aan: kennis/expertise van ontwikkelingen bewonersinitiatieven en specifiek de focusgebieden; innovatievermogen en businessdevelopment; netwerk- en community management; vrijwilligersbeleid; organisatievermogen (events, workshops, festivals, programmamanagement, relatiemanagement) en communicatiestrategie

Werken aan meer diversiteit/inclusie binnen bureau: jongeren, mensen met andere achtergronden qua profiel en afkomst enz. Korte termijn inzetten stagiaires, samenwerken met de Young Part van Arcadis, samenwerken met partnerorganisaties enz. Op lange termijn werken aan meer diversiteit/inclusie binnen vaste formatie.

Bijlage I. Doelen en propositie per focusgebied

Ieder focusgebied is uitgewerkt naar ambities, onderbouwing van de keuze (motivatie), doelen die we willen realiseren in de *komende vier jaar* en de propositie van KNHM.

Focus I. Aanmoedigen nieuwe bewonersinitiatieven

Kleine en startende initiatieven kunnen uitgroeien naar grotere initiatieven die steeds meer willen realiseren voor hun buurt, wijk of dorp. Passende initiatieven zijn initiatieven voor en door bewoners, die erop gericht zijn om iedereen mee te laten doen. Ze worden afgerond binnen een jaar en realiseren iets voor hun eigen buurt, wijk of dorp met de intentie om hier op langere termijn mee door te gaan. Daarnaast hebben wij speciaal oog voor wijken, buurten en dorpen waar extra aandacht nodig is door vergrijzing, armoede-, schuldproblematiek, gezondheidsachterstanden, gebrek aan groene plekken, weinig welzijnsvoorzieningen en lage burgerparticipatie. Daar kan de impact van actieve bewoners groot zijn.

Motivatie: uitdagingen van nieuwe bewonersinitiatieven en onze kracht

Nieuwe initiatieven hebben allerlei vragen die vaak eenvoudig door andere initiatieven kunnen worden beantwoord. Initiatieven zijn bovendien gebaat bij erkenning en persoonlijke belangstelling, inspiratie, een zetje (of een stok achter de deur), een uitdaging met beloning, diverse vormen van praktische kennis en handige netwerken.

We moedigen dit aan door hen heel laagdrempelig toegang te verlenen tot ons gratis kennis- en opleidingsprogramma en onze stimuleringsprogramma's, zoals Kern met Pit. We maken gebruik van onze netwerk door hen te koppelen aan partijen voor kennis of geld.

KNHM foundation heeft een zeer lange traditie (45 jaar, waarvan 15 jaar inzet van kennis en netwerk in het steunen en begeleiden van projecten van bewonersinitiatieven. Door het programma van Kern met Pit en advies op maat door onze adviseurs. Door te werken aan een meer divers bestand van onze adviseurs, meer gerichte inzet van (jonge) Arcadianen, vernieuwing van Kern met Pit en samenwerking met partners willen we nog beter toegerust zijn om bewonersinitiatieven te helpen op plekken met grote sociaaleconomische uitdagingen.

Doelen per jaar (hebben we vier jaar voor)	Propositie KNHM: groepsgewijs en facultatief
150 projecten van bewonersinitiatieven die iets binnen een jaar realiseren voor hun buurt, dorp of wijk Minimaal 10 projecten per provincie 40% projecten vanuit 'onbekende' buurten/nieuwe aanvragers 20 projecten in sociaal zwakkere wijken/krimpgebied 50% start een nieuw project of breidt haar diensten uit binnen 2 jaar.	Kern met Pit concept/programma Coachen/aanmoedigen en structuur bieden (2-3 x adviseursbezoek, persoonlijke aandacht) Praktische workshops door ervaringsdeskundigen en/of experts Intervisiebijeenkomsten met andere initiatiefnemers Inspiratie via kennisbrieven, Social media en Magazine Festival, Gouden Pit uitreiking, Kern met Pit dag met Beloning/Predicaat, en Rondje met Pit Extra impulsen/specials (gebied/stad, thema, doelgroep; bijv. Vergroen en Verzoen; Klimaatbestendig maken van je straat).

Focus II. Versterken fysieke plekken voor ontmoeting

Uit onderzoek blijft dat fysieke plekken voor ontmoeting (gebouwen en buitenruimtes), in belangrijke mate bijdragen aan sterke gemeenschappen. Ze nemen vaak een centrale plek in de buurt of wijk in waar mensen samenkomen, elkaar (beter) leren kennen, voor elkaar klaar staan en van waaruit nieuwe initiatieven kunnen ontstaan. We zien dat bewoners steeds vaker het initiatief nemen om ontmoetingsplekken te realiseren.

Motivatie: uitdagingen van bewonersinitiatieven en onze kracht

Bewonersinitiatieven met dit thema lopen vaak tegen uitdagingen aan bij de planvorming, technische en juridische vraagstukken, het ontwikkelen van verdienmodellen voor een duurzame exploitatie, de betrokkenheid van de buurt (voldoende vrijwilligers en draagvlak), het verkrijgen van de juiste vergunningen, (structurele) financiering en bij de samenwerking met gemeenten en andere stakeholders. Naast lokale obstakels lopen ze tegen landelijke regels en beleid aan. Al deze onderwerpen herkennen we vanuit de KNHM praktijk.

We worden regelmatig gevraagd te adviseren over de juridische constructie, de relatie met de gemeente en over de financiering van het initiatief. Onze adviseurs en deskundigen van Arcadis versterken initiatieven met het onderbouwen van de plannen en de business case, in het traject met de gemeente rond locatie en vergunningen, in de relatie met financiers, met een passende organisatievorm etc. KNHM Participaties heeft op dit moment ruim 20 investeringen in fysieke ontmoetingsplekken. We zijn één van de weinige organisaties met zoveel ervaring, kennis en infrastructuur als het gaat om financieren van deze initiatieven.

Doelen per jaar	Propositie KNHM: één op één en exclusief
40 initiatieven per jaar worden begeleid door KNHM (25 buitenruimte, 15 gebouwen)	Besloten trainingsprogramma's (pitchen voor impact)
10 initiatieven in sociaal zwakkere wijken/krimpgebied	Eén op één adviestrajecten
6 nieuwe investeringen in bewonersbedrijven	Open workshops evt. i.s.m. partners voor profilering
10 initiatiefnemers delen hun kennis via workshops of inspiratiesessies met andere initiatiefnemers	Relatiemanagement verbeteren voor dealflow en 'nazorg'
Opschalen van aantal investeringen per jaar door creëren extra instroom en extra budget voor investeringen en coördinatie (co-financiers KNHM Participaties).	Intervisie tussen initiatieven
Effecten langere termijn zijn geborgd: continuïteit beheer en programmering, bezoekersaantallen, onderlinge verbondenheid, spin-off/sneeuwbaaleffect in de buurt (sterke gemeenschap)	In beeld brengen maatschappelijke waarde van dit type bewonersinitiatieven en -bedrijven

Focus III. Versterken welzijns- en woonvoorzieningen

Nederland heeft momenteel een grote woonopgave. Gemeenten en woningcorporaties hebben hierin een belangrijke rol, maar kiezen niet altijd voor oplossingen die passen bij de wensen en behoeften van groepen bewoners. Het ontbreekt in veel wijken en dorpen aan passende woningen voor bijv. de groeiende groep ouderen. Datzelfde geldt voor woonvoorzieningen voor begeleid wonen, tijdelijk wonen en voor starters/ jongeren op de woningmarkt. Met name in kleine kernen, maar ook in stadswijken zien we bewoners steeds vaker initiatief nemen om maat-oplossingen te organiseren op het gebied van welzijn, zorg en (samen) wonen zodat iedereen in het dorp of de wijk kan blijven wonen en er meer naar elkaar wordt omgezien

Als woonvoorzieningen voor en door bewoners worden gerealiseerd, dan behoud je sterke gemeenschappen, waar voor iedereen een plek is. Zo wordt een sterke en inclusieve gemeenschap gecreëerd.

Motivatie: uitdagingen van bewonersinitiatieven en onze eigen kracht

Uit de monitor zorgzame gemeenschappen van NLZVE blijkt een enorme groei aan initiatieven op het terrein van wonen, welzijn en zorg. Er zijn 1.500 initiatieven in beeld. Ongeveer 16% daarvan richt zich op nieuwe woonvormen. De belangrijkste uitdagingen zijn: (Structurele) financiering, het versterken van de organisatie, het binden en boeien van zowel doelgroep als vrijwilligers en het in beeld brengen van de maatschappelijke waarde. Deze vragen herkennen we vanuit de KNHM praktijk. We worden regelmatig gevraagd te adviseren in de juridische constructie, in de relatie met de gemeente en in het bedrijfsmodel en de governance. KNHM Participaties heeft in drie of vier welzijns- en woonvoorzieningen gefinancierd.

Doelen per jaar	Propositie KNHM: één op één en exclusief
We versterken 8 woon(welzijns)initiatieven per jaar met onze kennis en netwerk.	Besloten trainingsprogramma's (pitchen voor impact)
We investeren in 2 wooninitiatieven per jaar door middel van een lening of deelneming.	Eén op één adviestrajecten
Opschalen van aantal investeringen per jaar door creëren extra instroom en extra budget voor investeringen en coördinatie (co-financiers KNHM Participaties).	Open workshops evt. i.s.m. partners voor profilering
Effecten langere termijn zijn geborgd: bewaken concept en verbinding met en belang voor de gemeenschap, spin-off/sneeuwbaaleffect in de buurt (sterke gemeenschap)	Relatiemanagement verbeteren voor dealflow en 'nazorg'
	Intervisie tussen initiatieven
	In beeld brengen maatschappelijke waarde

Focus IV. Versterken gelijkwaardige positie van bewonersinitiatieven

Om een gelijkwaardige positie als bewonersinitiatieven (lokale gemeenschappen) te verwerven in het maatschappelijk veld naast gevestigde instituties zoals overheid, bedrijven en andere maatschappelijke organisaties is het nodig dat:

- bewonersinitiatieven leren om beter in positie te komen;
- de beweging van bewonersinitiatieven leert effectief invloed uit te oefenen;
- gevestigde instituties leren om meer erkenning en ruimte te geven aan bewonersinitiatieven;
- innovatieve initiatieven de kans krijgen om te ontwikkelen.

Motivatie: uitdagingen van bewonersinitiatieven en onze kracht

Uit diverse onderzoeken (NLZVE, Collectieve Kracht) en onze eigen ervaring blijkt dat het verkrijgen van deze gelijkwaardige positie een uitdaging is. En ook als die positie min of meer is verworven is, is dat geen garantie voor een effectieve samenwerking op de langere termijn tussen initiatief en stakeholders.

Met onze kennis en ons netwerk willen wij bijdragen aan meer inzicht in en dialoog over het ontwikkelen van sterke gemeenschappen. In onze advies- en participatiestrajecten hebben we ruime ervaring in het begeleiden van bewonersinitiatieven bij ingewikkelde planvormings- en ontwikkelingsfasen van deze initiatieven, financieringsvormen en de samenwerkingen met gemeenten. Onze adviseurs nemen de rol van bruggenbouwer tussen bewonersinitiatieven en hun samenwerkingspartners al regelmatig in. De relatief neutrale rol van de KNHM adviseurs kan net het verschil maken om beter in gesprek te raken, dialoog te stimuleren, begrip te ontwikkelen van alle partijen voor elkaars belangen. Arcadis experts beschikken over waardevolle kennis op relevante thema's zoals: omgevingsmanagement, burgerplanvorming, duurzaamheid, gezonde stedelijke leefomgeving, toekomstgerichte gebiedsontwikkeling vanuit bewoners.

Doelen per jaar (mogen we vier jaar over doen)	Propositie KNHM: voornamelijk groepsgewijs en via publicaties; low profile en één op één advies
Iedere twee jaar publiceren wij een whitepaper over de impact en positie van bewonersinitiatieven in Nederland samen met Arcadis	Eén op één advies van max. vijf innovatieve bewonersinitiatieven (low profile). Hiermee bouwen we een pionierscommunity die we versterken en volgen om nieuwe kennis uit te ontwikkelen en te delen met anderen.
Jaarlijks event (100 personen) op dit thema i.s.m. partner(s) gericht op bewonersinitiatieven, hun stakeholders en landelijke stakeholders	Richting gemeenteambtenaren en professionals bieden we vooral inzicht in werkwijze, maatschappelijke waarde van en samenwerkingsopties met bewonersinitiatieven.
Twee keer per jaar organiseren van kennis- en inspiratiesessies voor doelgroepen: gemeenteambtenaren/bestuurders en professionals met minimaal 10 deelnemers per bijeenkomst	Waar zinvol steunen we coalities van organisaties die bijdragen aan het versterken van de positie van bewonersinitiatieven.
Per jaar begeleiden we vijf initiatieven die innovatief zijn (pioniers) Lange termijn-effect: we verkorten de doorlooptijd van bewonersinitiatieven in de focusgebieden II en III	

Bijlage II. Middelen en acties per focusgebied

Focusgebied I: Aanmoedigen nieuwe bewonersinitiatieven <i>Groepsgewijs en facultatief</i>	
Middelen 2022 – 2025	Acties
Werven en opleiden vrijwilligers; versterken netwerk	Werven adviseurs met nieuwe/andere netwerken (jongeren, mensen uit andere cultuur/van andere afkomst, adviseurs uit bepaalde stadswijken/gebieden; inzet stagiaires, leerplekken; adviseurs met verschillende profielen (netwerkers, organisatietalenten, extravert, communicatief, verbinders); Trainen adviseurs op verbinding met bewoners in aandachtswijken; actief de wijken in.
Extra impulsen	Aanpakken (campagne, programma) gericht op gebied/stad, thema of doelgroep; extra budget voor top 10 initiatieven; aandacht voor initiatieven van jongeren.
Arcadis	Benutten kennis en netwerk (jongere) Arcadianen in zwakkere stadswijken/krimpgebieden; inzet jongere Arcadianen voor bereiken nieuwe initiatieven (Arcadianen als actieve bewoners of ambassadeurs) en hands-on inzet tijdens bijeenkomsten en evenementen; ontwikkelen Arcadis/KNHM impuls: bijv. Vergroen en Verzoen je buurt; benutten kansen SROI inzet Arcadis in dit focusgebied
Partners	Partners met positie in aandachtswijken/krimpgebied en/of vergelijkbaar doel hebben: NLZVE, woningcorporaties (Ymere), LSA, FNO, Kansfonds, ST. Doen, Oranjefonds, Pharos, Lansco, Jeugdeducatiefonds, supermarkten

Focusgebied II: Versterken fysieke plekken voor ontmoeting <i>Eén op één en exclusief</i>	
Middelen	Acties
Werven en opleiden vrijwilligers	Creëren twee teams (binnen- en buitenplekken) van vrijwillige adviseurs met ervaring en kennis van dit type initiatieven: burgerplanvorming, omgevingswet, vastgoed, affiniteit met community management, verduurzamen en inclusie.
Versterken kennis- en netwerkfunctie	Ontwikkelen aantrekkelijke tools en templates; customer journey in beeld; werken aan duurzaamheid en inclusie van initiatieven; impactmeting van initiatieven; impact van KNHM.
Arcadis	Bundelen kennis Arcadis en KNHM tbv focus IV (whitepaper); benutten Arcadis kennis op het gebied van duurzaamheid en omgevingsmanagement; Samen ontwikkelen van tools en templates; benutten kansen SROI inzet Arcadis in KNHM projecten; benutten locaties voor teamvergaderingen, uitjes, meeloopdag jongere Arcadianen en NL Doet.
Partners	Versterken bestaande partnerschappen (VSBfonds, Fonds Franciscus, Oranjefonds, ST. Doen). Verkennen samenwerking met LSA/Social Enterprise; FNO; Triodos Regenerative MoneyCenter en/of anderen. Schalen Participaties door instroom initiatieven; begeleidingskosten Participaties en Investeren.

Focusgebied III: Versterken welzijns- en woonvoorzieningen <i>Eén op één en exclusief</i>	
Middelen	Acties
Werven en opleiden vrijwilligers	Creëren van een dedicated team van adviseurs met ervaring en kennis van dit soort initiatieven (hernieuwen oude team wonen, welzijn en zorg). Deze adviseurs hebben basiskennis vastgoed, sociale geografie, woningmarkt, burgerplanvorming en affiniteit met lokale bewonersinitiatieven, verbinding tussen welzijn, wonen en zorg.
Versterken kennis en netwerk	Werken aan duurzaamheid en inclusie van wooninitiatieven; impactmeting van initiatieven; customer journey in beeld brengen en juiste kennis in de juiste fase brengen; kennis en tools aantrekkelijker maken; netwerken van bewonersinitiatieven zoals NLZVE, Cooplink inzetten.
Arcadis	Bundelen kennis Arcadis en KNHM t.b.v. focus IV (whitepaper, etc.). Benutten Arcadis kennis op het gebied van vastgoed en duurzaamheid. Samen ontwikkelen van tools en templates. Benutten kansen SROI inzet Arcadis in KNHM projecten. 10K inzet Arcadis per project.
Partners	Structurele samenwerking opzetten met kennis- en netwerkpartners zoals NLZVE. En ook met provincies, gemeenten, woningcorporaties en zorgcorporaties. Opschalen KNHM Participaties, realiseren van extra instroom, en extra budget voor investeringen en coördinatie (co financiers voor KNHM Participaties). Triodos, Habion, Regiobank, Rabobank, Social Enterprise NL, Woonzorg Nederland, Zorgsaamwonen, Health Holland, Ymere.

Focusgebied IV: Versterken welzijns- en woonvoorzieningen <i>Voornamelijk groepsgewijs en via publicatie/kennistool; één op één advies voor vijf initiatieven</i>	
Middelen	Acties
Werven en opleiden vrijwilligers	Benutten ervaringskennis van adviseurs als input voor workshops, kennispublicaties en dergelijke. Specifieke adviseurs betrekken bij initiatieven uit de groep van innovatieve initiatieven (pioniers) die we begeleiden. Elk provinciaal team heeft een aantal adviseurs met een sterk bestuurlijk netwerk (gemeenten, provincie, corporaties, zorginstellingen, andere maatsch. organisaties, bedrijfsleven).
Versterken kennis en netwerk	Een keer per jaar traject burgerplanvorming; 2x per jaar workshop “hoe kom ik in contact met de gemeente”; disseminatie van kennis opgedaan in de focusgebieden, met name gericht op maatschappelijke waarde (impact), financiering, werkwijze en governance van bewonersinitiatieven.
Arcadis	Benutten kennis en netwerk van gemeenten, provincie en rijksoverheid. Samen werken aan whitepaper over verbetering leefomgeving en onze waarnemingen. Benutten Arcadis kennis op gebied van omgevingsmanagement en burgerplanvorming.
Partners	Daar waar we coalities van partijen kunnen versterken met onze kennis/ervaring ten bate van gelijkwaardige positie bewonersinitiatieven zullen we dat doen. Bijv. Federatie van bewonersinitiatieven (LSA Bewoners, NLZVE, Energiesamen, Cooplink, MAEX, Nationaal Coöperatieve Raad,

	Stadsmakerscoöperatie); Ella Vogelaar Academie; Netwerk van de Commons; LVKK; VNG; NVTZ/VTW; NOV; fondsen: VSB, Oranjefonds, ST Doen; kennisinstellingen: Collectieve Kracht (EUR) en kennisinstellingen.
--	---